

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002554

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-06-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карлюга Єлизавета Кирилівна

2. Yelyzaveta Karliuha

Кваліфікація: 081

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 28-08-2025

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9935

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.87, 10.87.07

Тема дисертації:

1. Теорія та практика реалізації економічних санкцій у міжнародному праві.
2. Theory and practice of the realization of economic sanctions in international law.

Реферат:

1. Дисертація є першим у вітчизняній науці комплексним дослідженням сучасних проблем реалізації економічних санкцій міжнародними організаціями та державами. У роботі запропоновано низку авторських термінів, ідей, концепцій і висновків, які відзначаються науковою новизною. Структуру дисертації було визначено з урахуванням необхідності проведення всебічного та ґрунтовного аналізу значного обсягу наукових джерел та нормативних актів, що було обов'язковою умовою досягнення мети та виконання завдань, поставлених у дослідженні. Наукова праця містить три розділи. Перший з них присвячений вивченню теоретичних засад інституту санкцій у міжнародному праві, зокрема, аналізу санкцій як міжнародно-правового заходу примусу, визначенню їх поняття та видів. Окрему увагу приділено з'ясуванню правової природи санкцій. Своєю чергою, у другому розділі увагу було зосереджено виключно на економічних санкціях як одному з видів санкцій та практиці їх застосування на міжнародному та національному рівнях. Як наслідок, у підрозділах цього розділу було вивчено особливості примусових заходів економічного характеру як засобу забезпечення дотримання міжнародних зобов'язань та передумови

їхньої ефективності. Також було проаналізовано досвід правового регулювання запровадження економічних санкцій окремими міжнародними організаціями, зокрема Організацією Об'єднаних Націй та Європейським Союзом, а також державами – Сполученими Штатами Америки, Канадою, Великою Британією та Україною. Відокремлення доцільного для запозичення іноземного правового досвіду застосування економічних санкцій дозволило сформулювати рекомендації щодо вдосконалення національно-правового регулювання цієї сфери суспільних відносин, що викладені в останньому підрозділі другого розділу. Нарешті, третій розділ стосується дослідження правової регламентації забезпечення дотримання економічних санкцій, притаманної для Організації Об'єднаних Націй та Європейського Союзу, виявлення переваг правового забезпечення дотримання економічних санкцій у Сполучених Штатах Америки, Канаді та Великій Британії, а також надання пропозицій щодо покращення вітчизняного законодавства в цій частині, які відображені в останньому підрозділі роботи. З метою належного теоретичного осмислення інституту санкцій у міжнародному праві в дисертації вироблено визначення поняття «санкції», під якими пропонується розуміти заходи міжнародного примусу, що застосовуються суб'єктами міжнародного права з метою зміни поведінки об'єкта санкцій, яка може становити міжнародне правопорушення. Встановлено, що, враховуючи широкий спектр заходів, охоплених поняттям «санкції», їхнє наукове дослідження є неможливим без класифікації. Зокрема, виокремлено такі основні підстави класифікації санкцій: 1) порядок застосування санкцій; 2) кількість адресантів санкцій; 3) наявність санкційної резолюції Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй; 4) особа адресата санкцій; 5) масштаб охоплення санкцій; 6) склад учасників суспільних відносин, на які санкції мають намір вплинути; 7) наявність у адресанта юрисдикції накладати санкції; 8) природа запровадженого санкцією обмеження; 9) збройний характер санкцій; 10) цілі санкцій. Окрему увагу було приділено визначенню правової природи санкцій. Розгляд цього питання дозволив дійти висновку про те, що залежно від притаманних їм характеристик, окремі заходи можуть бути кваліфіковані як інституційні санкції, зокрема санкції Організації Об'єднаних Націй, реторсії, контрзаходи та, потенційно, примусові заходи, що застосовуються третіми сторонами, – у разі подальшого розвитку одноманітної практики суб'єктів міжнародного права та демонстрації *opinio juris*. Якщо ж конкретний захід не відповідає ознакам жодної з названих категорій, його правомірність має оцінюватися з огляду на релевантні норми міжнародного права. У дисертації доведено, що економічні санкції є найпоширенішим та найвпливовішим видом примусових заходів, які застосовуються суб'єктами міжнародного права з метою забезпечення дотримання міжнародних зобов'язань. При цьому на підставі аналізу такої характеристики економічних санкцій, як їхня ефективність, було зроблено висновок, що серед чинників, які визначають її рівень, важливе значення мають правові фактори. До них віднесено: 1) належний правовий механізм реалізації санкцій; 2) реалістичне та чітке визначення їхньої мети та цілей; 3) об'єктивне уявлення про потенціал окремих видів санкцій для досягнення поставлених мети та цілей; 4) належне організаційно-правове забезпечення залежно від етапу реалізації санкційного режиму.

2. The dissertation is the first comprehensive study in domestic legal scholarship on the contemporary issues surrounding the realization of economic sanctions by international organizations and states. The work introduces a number of original terms, ideas, concepts, and conclusions, which are characterized by scientific novelty. The structure of the dissertation has been determined by the need for a thorough and multidimensional analysis of a significant body of scholarly sources and legal instruments, which was essential for achieving the objectives and fulfilling the tasks set in the study. The scholarly work comprises three chapters. The first chapter is dedicated to examining the theoretical foundations of the institution of sanctions in international law, in particular, the analysis of sanctions as a means of international legal coercion, their definition, and classification. Special attention is given to the legal nature of sanctions. The second chapter focuses exclusively on economic sanctions as a specific type of sanctions and the practice of their application at both the international and national levels. Accordingly, the sections of this chapter explore the specific features of coercive measures of an economic nature as a means of ensuring compliance with international obligations and prerequisites for their effectiveness. The chapter also analyzes the legal frameworks governing the imposition of economic sanctions by certain international organisations, notably the United Nations and the European Union, as well as by individual states, including the

United States of America, Canada, the United Kingdom, and Ukraine. The identification of foreign legal practices in the application of economic sanctions, which are feasible for adoption, has led to the formulation of recommendations for improving the national legal regulation of this area of social relations, as presented in the final section of the second chapter. Finally, the third chapter addresses the legal regulation of the enforcement of economic sanctions as practiced by the United Nations and the European Union, highlights the advantages of legal mechanisms for ensuring compliance with economic sanctions in the United States of America, Canada, and the United Kingdom, and presents proposals for improving domestic legislation in this regard, which are discussed in the final section of the study. For the purpose of a proper theoretical understanding of the institution of sanctions in international law, the dissertation formulates a definition of the term «sanctions», which are proposed to be understood as measures of international coercion applied by subjects of international law with the aim of altering the behavior of the target of the sanctions, where such behavior might constitute an internationally wrongful act. It has been established that, given the wide range of measures encompassed by the term «sanctions», their academic study is impossible without classification. Specifically, the following main criteria for classifying of sanctions are identified: 1) procedure for the imposition of sanctions; 2) number of sanctioning entities; 3) existence of a United Nations Security Council sanctions resolution; 4) identity of the sanctions' target; 5) scope of sanctions; 6) composition of the actors in the social relations that the sanctions are intended to influence; 7) existence of jurisdiction to impose sanctions; 8) nature of the restriction introduced by the sanction; 9) armed nature of sanctions; 10) objectives of sanctions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Карлюга Є. К. Поняття санкцій в доктрині міжнародного права. Правова держава. 2024. № 54. С. 152–163.
- Karliuha Ye. K. UN Economic Sanctions as a Means of Ensuring Compliance with International Law: Problems of Application. Odesa National University Herald. Jurisprudence. 2024. Vol. 26. Is. 2 (39). P. 21–30.
- Карлюга Є. К. Проблемні аспекти реалізації економічних санкцій в Європейському Союзі. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2024. № 85(4). С. 248–256.
- Карлюга Є. К. Правовий механізм застосування економічних санкцій відповідно до законодавства США. Європейські перспективи. 2024. № 4. С. 136–143.
- Карлюга Є. К. Правова регламентація застосування економічних санкцій в Україні: проблемні аспекти. Держава та регіони. Серія: Право. 2024. № 4 (86). С. 156–161.

Наукова (науково-технічна) продукція: аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0121U112814 0123U102606

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Нігреева Олена Олександрівна
2. Olena Nihreieva

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гутник Віталій Володимирович
2. Vitalii Gutnyk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1401-4393

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрейченко Світлана Сергіївна
2. Svitlana Andreichenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.11

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1063-3210

Додаткова інформація:**Повне найменування юридичної особи:** Міжнародний гуманітарний університет**Код за ЄДРПОУ:** 26249278**Місцезнаходження:** вул. Фонтанська дорога, буд. 33, Одеса, 65009, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гаран Ольга Володимирівна

2. Olha Haran

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-6757-6309**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Павлова Тетяна Олександрівна

2. Tetiana Pavlova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** /0000-0002-2558-823**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:**

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Смітюх Андрій Володимирович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Смітюх Андрій Володимирович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лукашук Світлана Борисівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна